

СТАНОВИЩЕ

на доц. д-р **Костадин Рабаджиев**,
преподавател в Катедрата по Археология на СУ „Св. Климент Охридски“,
член на научното жури за оценка на качествата на
дисертационния труд на **Иван Димитров Вълчев**
„Извънградските светилища в римската провинция Тракия (I – IV в.)“,
представен за присъждане на образователната и научна степен “Доктор”

Темата за свещеното пространство в идейния свят на траките се радва на засилен интерес в последното десетилетие. Но за съжаление римската епоха остава встрани от научния интерес, което е странен феномен от позицията на значително по-добрите възможности за интерпретация на откритото и по-богатия изворов материал за осветляване на религиозната активност. Това предопредели и избора на тема от Иван Вълчев, който бе мотивиран от тази празнина в научните дирения. Изборът бе личен и в никаква степен случаен – интерес към проблемите на религиозния култ той прояви още с първата си курсова работа в бакалавърската програма на специалност Археология, задълбочи я в магистърската си теза за религиозния живот във Филипопол, днес обсъждаме и неговата докторска теза за извънградските светилища в римска Тракия.

Моето становище за направеното от Иван Вълчев не може да се разграничи от ролята ми на научен ръководител на редовната му докторантура в СУ „Св. Климент Охридски“. Затова и написаното тук е по-скоро стремеж за преценка на постигнатото от него в изпълнение на целта, която си поставихме в началото. Най-вече това е необходимостта да се дефинира свещеното пространство в представите на траките и ролята на светилищата като място за постигане на божествена подкрепа в човешките начинания. Това е основата, на която можем да отграничим ролята на извънградските светилища в сравнение с другите форми и места на практикуване на религиозни дейности. Така структурата на тезата следва логиката на познанието – от дефиниране на пространственото им ситуиране и връзка със селищата, за да се открият различията, към уточняване на структурата,

за да се изясни практикувания култ и с това знание да се потърси отговор и за божествата, които са били почитани в тях.

Тази картина е постигната върху ограничен брой проучвани обекти, повечето частично, още по-малко са тези от тях, които са и прилежно публикувани. Затова и работата има своето пионерско значение – да постави проблемите в опит да подреди представата ни за религиозния живот на траките, да добави познание към трудната дискусия за тракийския пантеон и религиозния синкретизъм в римската епоха. Предизвикателство, с което, убедено мога да заявя, младият колега се е справил, постигнал е убедителна реконструкция, която, надявам се, ще продължи да допълва и променя...

Тук мога да изразя задоволството си от написаното, от това, че докторантът е успял да даде сравнително ясна картина на извънградските светилища в римска Тракия, на почитаните в тях божества и практикуваните религиозни дейности. Умението му да търси и намира същностните връзки между процеси и явления, с убеденост, но и скептицизъм да дискутира измеренията на религиозната активност в динамика, познаване на направеното преди него, но и търсенето на собствен път между утвърдени научни позиции, всичко това е знак за зрялост и обещание за успешна научна кариера, а в това намирам и основание да предложа на научното жури да присъди на **Иван Димитров Вълчев** образователната и научна степен „ДОКТОР“.

7. 10. 2011 г.

София

Подпис:

Костадин Рабаджиев